

Świętokrzyska Sieć Wsparcia Psychologiczno-Pedagogicznego szkół/placówek

Część wprowadzająca

Trudna sytuacja pandemiczna doprowadziła do diametralnej zmiany w życiu społecznym, rodzinnym i zawodowym. Długotrwałe zamknięcie szkół oraz obostrzenia sanitarno-epidemiczne dotknęły przede wszystkim dzieci i młodzież pozbawiając ich stałego kontaktu z rówieśnikami. Ograniczyła rozwijanie zainteresowań, aktywność fizyczną i znacznie wydłużyła czas spędzany w Internecie i mediach społecznościowych. Taki stan zaowocował zarówno znaczącym wzrostem uzależnień od gier komputerowych i Internetu, ale również apatią, stanami depresyjnymi, wycofaniem, brak motywacji, koncentracji, problemami ze snem czy słabą wydolnością organizmu związaną z brakiem ruchu. Pogorszyły się również relacje między rodzicami a dziećmi. Kluczowe jest podjęcie jak najszybciej działań wspierających zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży.

Co o kondycji psychicznej dzieci mówią specjaliści?

W lipcu 2021 r. w trakcie posiedzenia Parlamentarnego Zespołu ds. Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży eksperci wskazali, że w czasie pandemii ok. 40 proc. uczniów zgłaszało pogorszenie stanu psychicznego, większość z nich była w wieku powyżej 15 lat. O 30 proc. wzrosła też liczba zaburzeń lękowych i depresyjnych.

Eksperti Polskiej Akademii Nauk zwracają uwagę na fakt, że skala potrzeb jest ogromna. Psychologiczne i edukacyjne skutki COVID-19 mogą trwać dłużej niż sama pandemia i że to właśnie dzieci i młodzież są grupą najbardziej narażoną na negatywne skutki izolacji, destabilizacji życia rodzinnego i szkolnego oraz ekspozycję na negatywny medialny przekaz dotyczący wirusa SARS-CoV-2 i rozmiarów pandemii.

Program wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów i nauczycieli w pandemii realizowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

W odpowiedzi na powyższe problemy na zlecenie Ministerstwa Edukacji i Nauki eksperci z Instytutu Profilaktyki Zintegrowanej przygotowali raport *Jak wspierać uczniów po*

roku epidemii?. To materiał oparty na wynikach badań przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli w okresie od kwietnia 2020 do stycznia 2021 roku. Raport zawiera wnioski i rekomendacje, które będą pomocne przy reagowaniu systemu edukacji na wyzwania w obszarze wychowania, zdrowia psychicznego oraz profilaktyki problemów dzieci i młodzieży wynikających z przedłużającej się pandemii.

Podstawowy wniosek z przeprowadzonych badań:

Czas epidemii i związany z nim reżim sanitarny – zwłaszcza aspekt izolacji społecznej, doprowadził do znacznego osłabienia kondycji psychicznej uczniów. Powoduje to palącą potrzebę objęcia dzieci i młodzieży wsparciem wychowawczym, profilaktycznym i pomocowym w różnorodnych formach i na jak największą skalę.

Z pozostałych wniosków wynika między innymi, że:

- **najważniejszym czynnikiem chroniącym zdrowie psychiczne uczniów w okresie pandemii jest wielkość, jakość i dostępność sieci wsparcia** (rodzina, rówieśnicy, nauczyciele, wychowawcy, specjaliści w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej),
- obniżenie kondycji psychicznej dzieci i młodzieży jest czynnikiem sprzyjającym wzrostowi zachowań ryzykownych i problemowych,
- wypełnianie roli wychowawczej przez rodziców i nauczycieli w okresie pandemii jest znacznie utrudnione – wynika to przede wszystkim z dodatkowych obciążeń i stresów związanych z zagrożeniem epidemicznym,
- jednym z ważnych narzędzi oddziaływania wychowawczego jest lekcja wychowawcza odpowiadająca na potrzeby uczniów.

Przeciwdziałając skutkom pandemii Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z naukowcami z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz przedstawicielami Fundacji Polskiej Akademii Nauk w Lublinie realizuje ***Program wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów i nauczycieli.***

Celem Programu jest zidentyfikowanie pojawiających się u uczniów problemów wywołanych izolacją w okresie pandemii. W ramach programu eksperci dokonają pogłębionej analizy problemów dzieci i młodzieży oraz zaprezentują metody pracy z uczniami, którzy borykają się z trudnościami. Efektem Programu będzie **Model Wsparcia Psychologiczno-Pedagogicznego** uczniów, którzy borykają się z trudnościami psychicznymi.

Program skierowany jest do dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych, ich rodziców oraz nauczycieli i specjalistów szkolnych.

Działania w ramach programu:

1. Diagnoza problemów uczniów, głównie w zakresie dobrostanu psychicznego w wyznaczonych 1200 szkołach w Polsce.

Z terenu województwa świętokrzyskiego w badaniu wzięło udział 49 wytypowanych szkół/placówek: 33 szkoły podstawowe, 14 szkół ponadpodstawowych oraz 2 placówki.

2. Bieżące wsparcie dzieci i młodzieży w odbudowywaniu relacji rówieśniczych.
3. Szkolenia dla nauczycieli i specjalistów w ramach których zaprezentowane zostaną skuteczne metody pracy z uczniami doświadczającymi trudności.

W celu skutecznego realizowania Programu w każdym województwie - Kuratorium Oświaty powołani zostali Koordynatorzy wsparcia Programu.

Główną rolą Koordynatorów jest współpraca z dyrektorami szkół/placówek w zakresie:

- przeprowadzenia i wsparcia w zakresie diagnozy wśród uczniów;
- rekrutacji placówek oświatowych do programu;
- organizacji dodatkowego wsparcia doradczego skierowanego do polskich rodzin w zakresie przeciwdziałania następstw pandemii;
- organizacji szkoleń on-line (lub hybrydowych) dotyczących kompetencji wychowawczych, profilaktycznych oraz społecznych, mających na uwadze reintegrację społeczną i zwiększenie więzi społecznej między uczniem – rodzicem i nauczycielem.

Koordynatorami Programu na terenie województwa świętokrzyskiego są:

1. **Pani Beata Domaradzka** – pedagog w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej we Włoszczowie, domaradzka@uksw.edu.pl
2. **Pani dr hab. Paulina Forma** – pedagog w Miejskim Zespole Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Kielcach, forma@uksw.edu.pl
3. **Pani Bożena Kulba** – pedagog w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Busku-Zdroju, kulba@uksw.edu.pl

4. **Pani Anna Serwinowska-Chodorek** – pedagog w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Opatowie, serwinowska-chodorek@uksw.edu.pl

Świętokrzyska Sieć Wsparcia Psychologiczno-Pedagogicznego szkół/placówek

Świętokrzyski Kurator Oświaty realizując politykę oświatową państwa w zakresie:

- *podnoszenia jakości edukacji poprzez działania uwzględniające zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne wszystkich uczniów,*
- *zapewnienia wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, szczególnie w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19 w celu zapewnienia dodatkowej opieki i pomocy, wzmacniającej pozytywny klimat szkoły oraz poczucie bezpieczeństwa,*
- *roztropnego korzystania w procesie kształcenia z narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne.*

zainicjował opracowanie systemowego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla uczniów, nauczycieli i rodzin w postaci **Świętokrzyskiej Sieci Wsparcia Psychologiczno-Pedagogicznego szkół/placówek**.

Podstawowymi filarami Sieci są:

1. **Punkty konsultacyjne** wspomagające nauczycieli szkół ogólnodostępnych w pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych powołane w 2017 r. przez Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty w ramach projektu *Wsparcie szkół ogólnodostępnych w realizacji zadań związanych z kształceniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i upowszechnianiem edukacji włączającej*. W myśl założeń projektu w szkołach i placówkach na terenie województwa świętokrzyskiego utworzone zostały punkty konsultacyjne, których celem jest pomoc nauczycielom, rodzicom w organizowaniu kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Zadania Koordynatorów Punktów konsultacyjnych:

- udzielanie konsultacji i porad w sprawach związanych z organizacją kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkołach ogólnodostępnych,
- pomoc w zakresie tworzenia dokumentacji związanej z organizacją kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- prowadzenie w środowisku działalności edukacyjno-informacyjnej promującej edukację włączającą w społecznościach lokalnych,

- udostępnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych na temat organizacji kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- prowadzenie warsztatów, zajęć i grup wsparcia z zakresu ww. problematyki dla nauczycieli, uczniów, rodziców,
- współpraca z koordynatorami wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, pedagogami szkolnymi, nauczycielami oraz innymi podmiotami udzielającymi wsparcia uczniom i ich rodzicom,
- współpraca z placówkami doskonalenia nauczycieli i uczelniami wyższymi,
- dzielenie się dobrymi praktykami z zakresu pracy z dzieckiem/ucznikiem niepełnosprawnym.

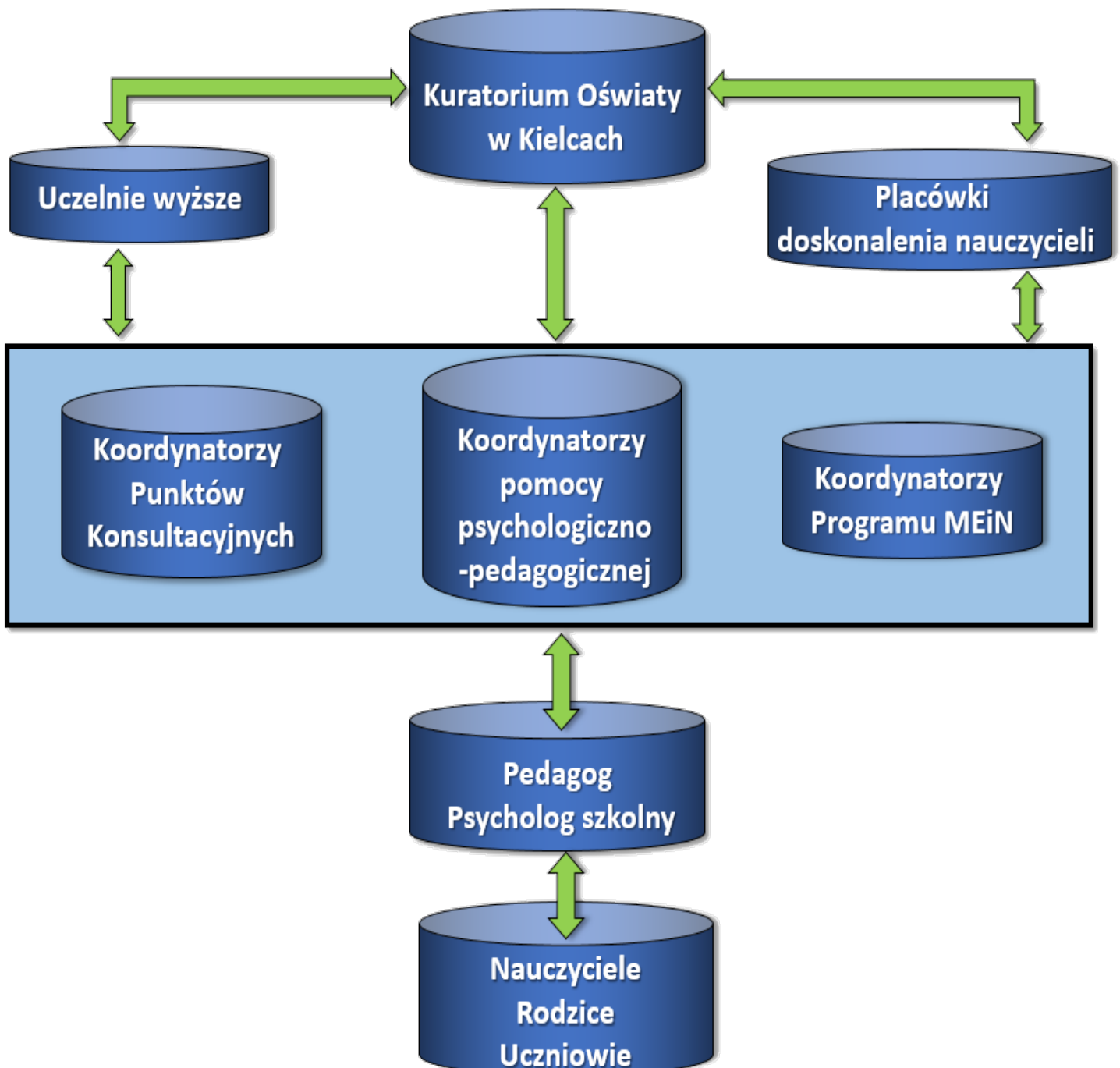
2. Koordynatorzy wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w poszczególnych powiatach.

Zadania Koordynatorów wsparcia psychologiczno-pedagogicznego:

- podjęcie współpracy z pedagogami/psychologami ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych w obrębie powiatu,
- utworzenie bazy danych kontaktowych pedagogów/psychologów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych w obrębie powiatu, ewentualnie grupy z wykorzystaniem portali społecznościowych,
- założenie na stronie internetowej szkoły zakładki: *Koordynator wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla szkół/placówek,*
- współpraca z koordynatorem Programu Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz koordynatorami Punktów konsultacyjnych oraz Kuratorium Oświaty w Kielcach,
- upowszechnianie pedagogom/psychologom szkolnym informacji z zakresu wsparcia uczniów, nauczycieli i rodziców publikowanych przez Ministerstwo Edukacji i Nauki, Ośrodek Rozwoju Edukacji,
- diagnoza najczęściej zgłaszanych przez uczniów, nauczycieli, rodziców problemów psychologiczno-pedagogicznych,
- współpraca ze specjalistami z Punktów konsultacyjnych w zakresie udzielenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,

- budowanie koalicji w lokalnych środowiskach na rzecz wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, w tym współpraca z placówkami doskonalenia nauczycieli oraz uczelniami wyższymi.
- inicjowanie własnych propozycji działań w obszarze wsparcia, np. w postaci dobrych praktyk.

Świętokrzyska Sieć Wsparcia Psychologiczno-Pedagogicznego szkół/placówek

Podjęta przez Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty inicjatywa utworzenia Świętokrzyskiej Sieci Wsparcia Psychologiczno-Pedagogicznego szkół/placówek pozwoli na skorelowanie dotychczasowych działań podejmowanych w ramach projektu *Wsparcie szkół ogólnodostępnych w realizacji zadań związanych z kształceniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i upowszechnianiem edukacji włączającej* z zadaniami podejmowanymi przez pedagogów/psychologów szkolnych na rzecz wsparcia uczniów i ich rodzin w rozwiązywaniu problemów psychologiczno-pedagogicznych.

Ponadto budowanie lokalnych koalicji – instytucji współpracujących z pedagogami i psychologami szkolnymi, koordynatorami Punktów konsultacyjnych i koordynatorami wsparcia psychologiczno-pedagogicznego – stwarza większe możliwości udzielenia kompleksowej i profesjonalnej pomocy osobom potrzebującym wsparcia, bowiem każda z wymienionych stron posiada wpływ na pozostałych i tylko w toku współpracy możliwe jest zrealizowanie zarówno wspólnych, jak i własnych interesów. Pojęte przez Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty inicjatywy będą platformą wymiany poglądów i narzędziem „spinającym” działania wszystkich interesariuszy.

Opracowano pod kierownictwem:

Pana Zbigniewa Wojciechowskiego – Dyrektora Wydziału Nadzoru Pedagogicznego i Strategii Kuratorium Oświaty w Kielcach

Zatwierdził do realizacji:

Pan Kazimierz Mądzik - Świętokrzyski Kurator Oświaty

Kielce, 10 listopada 2021 r.